

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Borgiae Tertij Societatis Iesv Generalis

Ribadeneyra, Pedro de

Mogvntiae, 1603

VII. In Lusitaniam proficiscitur

urn:nbn:de:hbz:466:1-45256

cederem. Verbera, quæ mihi minitatis, fateor equidem meritum me peccatis. Concurfus subito ad clamantis vocem factus, qui cum illum iurgantem placassent, docuissentque, in quo stomachum euomeret, illustres esse, & claros viros. sibi ille redditus, magno sui pudore, genibus accidens, veniam precatur. FRANCISCUS verò humo sublatum, amplexusque in Domino, assidere sibi iussit: hortatus ad patientiam, neue deinceps, si saperet, iracundie frena laxaret.

CAPVT VII.

In Lusitaniã proficiscitur.

CUM in Lusitania increbuisse, FRANCISCUM in Bæticam profectum, Hieronymo Natali: qui tum Olyssipone versabatur, cuique in Hispania

Socio-

Sociorum prouincia commissa erat, negocium Rex dedit, eum euocandum curaret. Optare enim vehementer, coram videre, & cum eo de rebus diuinis agere. Natalis verò ad hæc, potestatem se in Hispaniæ prouincias Sociorum, iussu Ignatij, habere; extra vnum FRANCISCVM: rogaturum tamen se per litteras, quæ Reges vellent. Promittit cum bona spe fore, vt quam primum, quo erat obsequendi studio, aduolaret. Nec fefellit hominem opinio. Redditis enim litteris, quod nihil magis Societatis interesse arbitraretur, rebus omnibus prolatis, continuo accurrit; non immemor quot, quantaque exstarent Regis Lusitaniæ (vt patronus merito appellari possit) in Societatem eximia beneficia. Viam ingresso

H 3 cum

cum Bustamantio, illud prodigij simile accidit. Dum rupem, faxis asperam, & impeditam, iumentis superant; quam *septem Pallares*, vicini nomināt, cis Mūdā, flumen, non procul Conimbrica, FRANCISCVS, antebat, precationi intentus; sequebatur pone Bustamantius, B. Virgini preces orbiculis numerans. In crepidine, angustiisque loci vel aspectu formidabilis, iumentum lapsu in præceps decidit, vultum in gyrum sursum, deorsum; vt cætera exanimatus Bustamantius, integram tantum vocem haberet, inuocaretque CHRISTVM, atque Deiparam. FRANCISCVS, dicto citius ad pastorum, qui ad spectaculum inclamarant, vocem, reflectit oculos: illud sæpe ingemians IESV adiuuā, pater miseri-

cordiarum. Cum ecce tibi (dictu
 mirum) lapidi continuo institit.
 mulus : quodque incredibile vi-
 detur, illæso corpore. Bustaman-
 tius à viatoribus funibus tan-
 quam ex abyſſo extractus, viuus,
 valensque emerſit; Virginis, cui
 tum preces fundebat, & FRAN-
 CISCI votis, vitam referens ac-
 ceptam. Ventum tandem Co-
 nimbricam, vbi Socios præſens
 FRANCISCVS exhilarauit. E
 ſuggeſtu concionante, in Socie-
 tatis ædem, flos Academia cele-
 berrimæ, nobiliumque virorū,
 confluit. Olyſſipone poſt, à
 Regibus ſingulari humanitate
 exceptus, auditusque de rebus
 lacris aſſidue, publicè, priuatim-
 que. Catherina Regina FRAN-
 CISCI potiffimum alloquiis
 eſt delectata, non imme-
 mor, puerum ſibi Tondeſillæ

H 4 olim

olim ministrasse: cum quod sanctitatis in eo splenderet non adumbrata imago; tum quia consilia vitæ salutaria, Religionisque suggereret. Ludouicus ad hæc Lusitaniæ Princeps, FRANCISCO utebatur familiariter, pro veteri, quæ antea intercesserat, necessitudine, in Cæsaris olim aulam profectus cum esset, vt Augustam sororem viseret: cumque in Africa Tunetū Carolo armis expugnanti adfuisse. Hic & celibem degebat vitam, & colligens se ipse, inglorius agebat, aliis pietatis facem præferens: in oratione ad DEVM assidue, & meditatione rerum cælestium acquiescens. FRANCISCI consuetudine vsq; eo inflammatus est, vt Societati sese dedicare constitutum haberet: verum, quod imbecilli utebatur

ba-

batur valetudine, & natu iam ef-
 fet grandior, visum Ignatio, plus
 commodi publicè allaturum, si
 in Regis fratris comitatu re, at-
 que consilio, vt adhuc, adiu-
 uans cælebs permaneret. Cæte-
 ra, vnum è Sociis fuisse diceres.
 Humili enim domo contentus,
 & ineleganti, absq; regio splen-
 dore, & famulorum turba. Vasa
 aurea, argentea, & peristromata,
 ornatumque adeò omnem, va-
 num dedit, redactaque pecunia,
 æs omne alienum dissoluit. Vo-
 tis continentia, paupertatisque,
 consilia Euangelicæ legis secu-
 tus, & obediētia, quantum res,
 & dignitas ferret, sponte se ob-
 strinxit. Morum facilitate, &
 comitate, prudenti grauitate
 mista, nihil sermone turgidum,
 nihil elatum præ se ferens. Sub-
 leuare solitus libenter aliorum

H s ino-

inopiam, & eleempfynis fouere
 indigentes. Puerum à pedibus,
 in domum professorum Socio-
 rum ad D. Rochi, Xenobriga
 pago mittere consueuerat, qui
 sacerdotem aliquem, quisquis
 tandem is esset, expiandis crimi-
 nibus, quasi ad vnum de multis
 hominem, euocaret. Lacry-
 mans frequenter, hæc sæpe v-
 surpabat: *Quid misero me fiet, si
 vel athiops, mancipium domesticū,
 me longè felicius, celo potiatur; ego
 verò excludar? Et si tam preclarè
 nobiscum agetur, vt ambo beati fi-
 mus: quid si ille multis me partibus
 felicior, quia DEVM dilexit ar-
 dentius; ego verò sæculi curis nimis
 implicatus, salutem neglexi? Imi-
 tatus fortasse hoc sermone Au-
 gustinum, cuius memoranda il-
 la vox: Surgunt indocti, & calum
 rapiunt: & nos cum doctrinis nostris*
 sine

Lib. 8.
 Confess.
 cap. 8.

sine corde, ecce tibi, voluimus in
carne, & sanguine. Idem fratri
 Henrico Cardinali auctor fuit,
 vt Socios amplecteretur, foue-
 retque, extracto Eboræ, cuius
 Præsul Ecclesiam regebat. Gy-
 mnasio. Quod dum ædificatur,
 Ludouicus in dies, qui tum E-
 boræ esset, opus vrgebat, & ope-
 ris instabat. Socios item ægro-
 tos quasi fratrum loco ducens,
 inuisebat, venam, arteriamque,
 & præcordia, medicorum mo-
 re, tentabat: morbi ortum; sta-
 tum, decessumque explorabat,
 ministrabat, & alloquiis conso-
 labatur. Quæ quidem eo potissi-
 mum consilio referre placuit,
 quod omnis ea vitæ in melius
 mutatio, FRANCISCO, cum à
 DEO discesseris, debeat. Iacta
 per id tēpus fundamenta domus
 Professorum ad D. Rochi. Sacel-
 lum

lum id erat in vrbis Olyssiponē-
 sis pomœriis, loco deserto, & o-
 liuetis confito, Rex aream sum-
 ma liberalitate, & munificentia
 cœmendam suo ære curauit, o-
 pera Petri Mascarenæ, viri nobi-
 lissimi, Societatisque studiosi:
 qui olim Lusitaniæ apud Ponti-
 ficem Orator, vt primi in Orien-
 tis Indiam Socij mitterentur,
 auctor existit. Rex, cum Prin-
 cipe Lusitaniæ Ioanne, sacris ad-
 erat. Rem diuinam Hierony-
 mus Natalis fecit. FRANCISCVS
 de superiore loco de rebus diui-
 nis disseruit, summa audientiũ
 admiratione. Princeps templo
 digressus, dynastis, qui aderant,
 dixit: *Hic verò mihi Ecclesiastes pla-
 cet, qui re ipsa, quæ docet, præstat.*
 Igitur domus ampla Sociis,
 templumque augustum, regia
 munificentia ædificari cœpta:
 cre-

creuitque, suburbanis adiectis
circumcirca vicis atque ædibus,
vrbs. His rite curatis, regumque
votis expletis, in Castellæ regnū
reverti, vrgentibus negotijs, sta-
tuit. Henricus tamen Cardina-
lis, alter Regis frater, cognitis
quæ Olyssipone gesta essent ex
Ludouici literis, FRANCISCVM
& ipse videre auebat: rogat illac
iter habeat. Idq; negocij Socio-
rum ibi Præfecto dat, vt in ad-
uentu quamprimum se certio-
rem faciat. Postridie quam vr-
bem ingressus est Eborensem, in
summa æde concionatus, Car-
dinalem mirifice, omnesque ad-
eo ciues recreauit. Octauo inde
lapide Theodosius Brigantinus
Dux, Vilauitiosa in oppido, vi-
dendi & ipse cupiditate incen-
sus, obuiam processit. Ea verò
comitatis officia cruciabant po-
tius,

potius, quam oblectabant animum FRANCISCI. Principibus tamen, bene de Societate meritis, mos gerendus fuit. Quo in beneuolentiæ genere, Dux ille multis præstitit; idemq; in Socios studium liberi, posteriq; hæreditatis iure à maioribus traditum, seruarunt.

CAPVT VIII.

Pintia in Regia qua gesserit, & concionandi ratio.

ELVSITANIA reuersus, Pintiam recta contendit, vbi tunc Philippi Hispaniarum Principis, pro Cæsare Carolo imperantis, regia erat. Huc enim ardua negocia inuitabant. Diuertit ad Socios, qui in xenodochio, ad diui Antonij, anguste habitabant, vt veterem secessum Ognatensem, quo primum se abdi-

de-